

Voortaan droge voeten in Oosterwolde

De (grond)wateroverlast in de woonwijk Oosterwolde-Zuid in de gemeente Ooststellingwerf (Friesland) behoort tot het verleden. Een integrale aanpak van het probleem als onderdeel van een grootschalige herstructurering van de buurt heeft geleid tot de gewenste duurzame waterhuishouding en een prettige leefomgeving.

Waterberging gecombineerd met recreatie (foto: Meindert van Dijk).

Op 19 april vindt de officiële afsluiting van het project herinrichting Oosterwolde-Zuid plaats. Onderdeel daarvan is de aanpak van de wateroverlast. Stevige regen- en onweersbuien worden nu niet meer gevreesd. Dit was in het verleden wel anders. Regelmatig stonden de straten bij veel neerslag onder water, veroorzaakt door onvoldoende afvoercapaciteit van de riolering en de lage ligging van de buurt. Ook was sprake van grondwateroverlast, die zich openbaarde in de vorm van water in kruipruimtes en schimmelvorming in de woning. Dit was een gevolg van een storende keileemlaag in de bodem en het ontbreken van voldoende drainage en een afwateringsstructuur. Doordat het in de wijk bovendien ontbrak aan bergingscapaciteit in het oppervlaktewatersysteem, werd het water versneld afgevoerd.

Ruim zes jaar geleden heeft de gemeente Ooststellingwerf besloten in samenwerking met de woningbouwcorporaties en het waterschap de ongeveer 40 jaar oude wijk rigoureus op de schop te nemen. Het waterschap werd erbij betrokken, omdat in de woonwijk regelmatig sprake was van wateroverlast.

De wijkbewoners zijn direct bij de plannen betrokken. Een bewonerscommissie met 13 huiseigenaren en huurders speelde een actieve rol bij de voorbereiding en bleef in het vervolg een volwaardige gesprekspartner. De bewonerscommissie heeft een eigen projectbureau in de buurt waar bewoners terecht kunnen met vragen.

De integrale aanpak op het gebied van volkshuisvesting en waterbeheer door de gemeente, Wetterskip Fryslân, Woonstichting Actium en Corporatieholding Friesland is geen papieren kwestie. In de praktijk is daadwerkelijk en succesvol samengewerkt. Door het integrale karakter van het project konden bovendien extra financieringsbronnen worden aangeboord en meer plannen worden ontwikkeld. De afgelopen jaren zijn alle 265 huurwoningen in de wijk gerenoveerd. Iets meer dan 60 huizen zijn gesloopt en daarvoor zijn 66 nieuwbouwwoningen in de plaats gekomen. In de tussentijd is de gemeente aan de slag gegaan met het verbeteren van de leefomgeving. Uit stedenbouwkundig en waterhuishoudkundig oogpunt is in het midden van de wijk nog een waterpartij aangelegd. Deze

centrale wateras zorgt voor extra berging, maar levert ook een positieve bijdrage aan de kwaliteit van de woonomgeving, aldus dagelijks bestuurslid Roel de Jong van Wetterskip Fryslân.

Inundatiegebied

Bij het reconstrueren van de wegen is tegelijkertijd een nieuw, gescheiden rioleringsstelsel aangebracht, waarmee het capaciteitstekort is opgelost. Het regenwater verdwijnt nu richting de waterpartijen. Daarnaast is een drainagesysteem aangelegd, dat het overtollige water afvoert naar de beek het Kleindiep. Omdat deze maatregelen kunnen zorgen voor een piekafvoer in de beek, vooral bij overvloedige regenval, is een inundatiegebied in het naastgelegen wijkpark gecreëerd. Hiervoor is in totaal ongeveer 30.000 kuub grond afgegraven. Naast de waterberging is ook het historische beekprofiel van het Kleindiep hergraven, zodat de watergang weer meandert, en zijn de randsloten en greppels aangepast. "Tevens is de riooloverstort op de beek verplaatst in het kader van de basisinspanning van de gemeente, wat de waterkwaliteit van het Kleindiep ten goede komt", aldus De Jong. De riooloverstort is voorzien van een bergbezinkbassin, zodat de vuiluitworp uit de overstort aanzienlijk is verminderd. Ondanks de hevige buien in augustus trad nergens wateroverlast op.

Zowel de gemeente als het waterschap benadrukken dat Oosterwolde-Zuid een voorbeeldproject kan worden genoemd, waarin meer is bereikt dan waar dan ook. Bijzonder was vooral het optimaal betrekken van de bevolking, het integrale karakter en het anticiperen op het waterbeleid van de 21e eeuw (WB21) en de Kaderrichtlijn Water. Ook is gehoor gegeven aan het Nationaal Bestuursakkoord Water. "Dat het omgaan met water tegenwoordig hoog op de agenda staat bij de verschillende plannenmakers en de overheid, is zeer terecht. Dit project bewijst dat. In feite hebben we nu problemen op moeten lossen die voorkomen hadden kunnen worden, wanneer destijds over de waterhuishouding beter was nagedacht" meent Bouma. "Het is niet alleen goed, maar ook noodzakelijk dat de samenwerking tussen gemeenten en waterschap de afgelopen jaren steeds meer inhoud heeft gekregen en zich ook nog verder ontwikkelt", zegt De Jong. "Want de invulling en uitwerking van het NBW en de uitvoering van de KRW kunnen niet zonder een gezamenlijke aanpak. En ook de woningbouwcorporaties kunnen daarin een belangrijke rol spelen."

Paul Loonstra
(Wetterskip Fryslân)